

הקריין ברדיו בנקר. "הכל מוכן לקראת הכרעה...".
הוא לא התכוון להכרעה בפרשת השב"כ, שאימה להביא לפילת הממשלה, או לדיוני הכנסת או בית המישפט העליון בעניין זה, הנוגע לשורשי הקיום הלאומי (ראה לעיל).
הוא התכוון למישחק הכדורגל בין ארגנטינה וגרמניה, על גביע האליפות העולמית, שעמד להתקיים באותו ערב. ואכן, במשך שעותיים היה קיים עוצר ברחבי המדינה. ברחובות שבתה התנועה כמעט כליל, יותר מאשר בשבתות, אם כי פחות מאשר ביום הכיפורים. אפשר היה להשיג בלי קושי את מרכזיית הטלפונים, כי איש לא השתמש בטלפון. העם ישב מרותק למקלטייטלוויזיה.
אנשים שלא שמעו מעולם את שמו של יצחק זמיר ויוסף חריש ידעו כל פרט על חייו של מאראדונה — "מר אדון", כפי שנקרא בחיבה בפי רבים, שייחסו לו אמה יהודיה.
כאשר הוכנע שער-השוואה 2:2, וכאשר הוכנע שער-הניצחון 2:3, בקו ממאות אלפי חלונות שאננות רמות. וכאשר הניף מאראדונה לבסוף את הגביע המיוחל, פרצה מלב המדינה כולה קריאה של שימחה, וגם אנהא של הקלה. האורגיה הגדולה, שהיירה שינה מעיני מאות אלפים כמשך חודש שלם, הסתיימה. אפשר היה לחזור לחיים הרגילים.
חיים של פרשת השב"כ, שביתת האחיות, פיטורי מנהליה-בנקים ושאר עניינים של חולין.

הממשלה

שמיר צועק

שמיר איבד את

העשתונות. מה גרם לכך?

יצחק שמיר, ממלא-מקום ראשי הממשלה, העומד להתמנות כראשי הממשלה בעוד שלושה וחצי חודשים, הוא אדם רגוע ביותר בימים כתיקונם. גם בימי-משבר הוא הצליח תמיד להיראות חייכני, ולהציג חזות של "אציל הכל בסדר".

לא בימיים האחרונים. שמיר נראה נרגש, אדום, מגיב בלהט ובצעקות רמות, מלוות בכינויי-גנאי על כל פרובוקציה שקופה מצד יריביו הפוליטיים. שלוות-הנפש האופיינית לו נעלמה כל-אחיתה. 'המשך' (בעמוד 36)

ראשי-השב"כ

לא נתנו

להיכנס!

היה דוחק נורא בכניסה לארץ לם כית-המישפט. הרבה עורכי-דין, עיתונאים וסקרנים רצו להיכנס, אך נוכחים באירוע המיוחד. אפילו אשתו של השופט העליון אהרון ברק ובתו הקטנה נדחקו לאולם. השוטרים עמדו כבר לסגור את הדלת, כאשר אדם אחד ניסה בכל כוחו להתקרב אליהם וללחוש משהו באוזנם. "אל תכניסו אותי, אבל תקשיבו לי לרגע!" צעק האיש מעל לקולות ההמון הנרגש. אחד השוטרים פנה אליו ואמר לו: "הגיד מה שאתה רוצה לומר!" אבל האיש השיב לו: "אני לא יכול! אני חייב לומר לך זאת בארבע עיניים!"

אחרי שנדחק והתקרב לחש האיש משהו על אוזנו של השוטר והדלת נפתחה לפניו לרווחה. הוא לא יכול היה לצעוק מעל ראשי כולם שיש לו עניין מיוחד בעתירה: הוא היה אחד מאנשי השב"כ שקיבלו את החנינה!

העם

"מילאתי רק פקודות"

המילים הנדרשות והשמעו

השבוע בבית-המשפט

ישראל בדל להגן על פשע

מילחמה. מה נורא מזה?

השבוע הירדו במדינת-ישראל כמה מילים נוראות.

"פעלתי בסמכות וברשות" הכריז ראש השב"כ, אברהם שלום, בעתירתו לקבלת חנינה מידי נשיא-המדינה, על פי הסעיף המסדיר מתן חנינה ל"עבריינים". ראש השב"כ ביקש חנינה על הריגת אנשים, זיוף והדחה לעדות שקר, נוסח עתירתו הוגש כמיסמך לבית-המשפט.

"פעלנו לפי הוראות הדרגים הממונים עלינו", אמרו שלושת אנשי הד"ש, שב"כ האחרים, גם הם בעתירתם לחנינה.

"עשיתי רק את חובתי", אמר איש ס"ס, ששירת במחנה השמדה, בסרט התיעודי שואה המוקדן עתה בארץ.

הדגל השחור. על פי חוקי ישראל, אין לטענה זאת כל ממש. אין היא מונעת הרשעה, ואין היא מביאה להקלה בעונש.

ישראל, מדינת-הקורבנות, הודיעה

ראשי-השב"כ טוען כי פעל בסמכות, ובכל זאת ביקש חנינה. המשמעות המישפטית היחידה היא כי פעל עקב הוראה בלתי-חוקית בעליל

בלתי

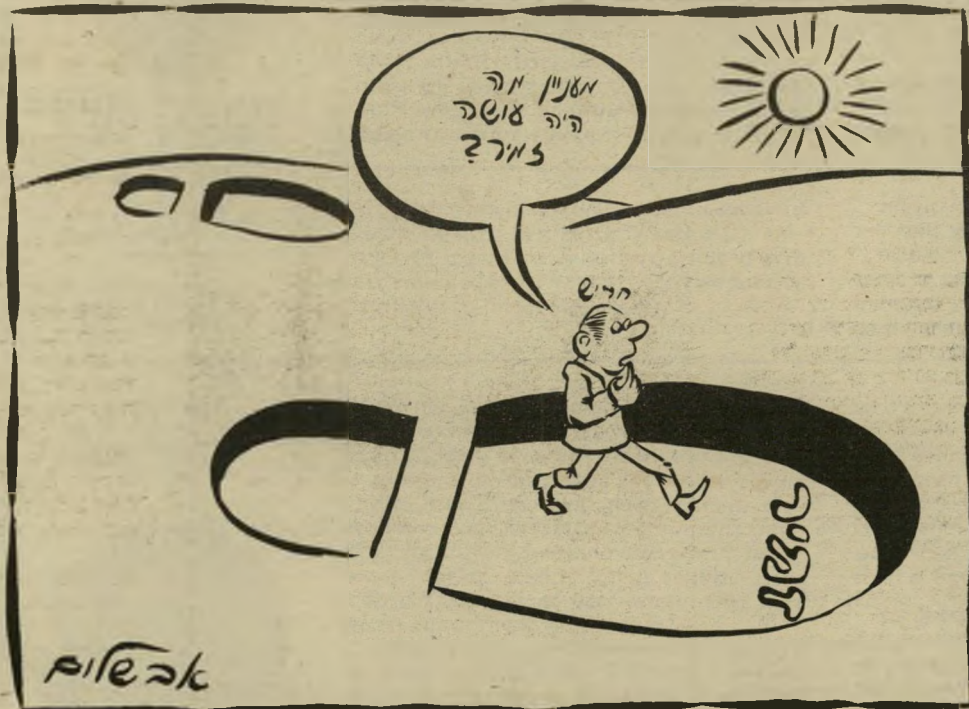
חוקית

בעליל!

מיסמכים. שניים מהמיסמכים הללו עוררו עניין מיוחד: היו אלה המיכתבים ששלחו ראש השב"כ ועוזריו, כאשר פנו לנשיא המדינה וביקשו חנינה.

כמיסמכים אלה הסבירו אנשי-השב"כ כי כל אשר עשו היה בסמכות וברשות. אולם כאשר אדם פועל בסמכות הממונים עליו, הרי עלי-פ חוקי-העונשין אין הוא חייב בפלילים. יש לו הגנה הנקראת "צירוף". אם אומנם פעלו אנשי-השב"כ בסמכות תוך כדי מילוי הוראות, לא היתה להם כל עילה לפנות לנשיא ולבקש חנינה. מאחר שלא היו אחראים בפלילים, אולם הם בכל זאת פנו, וגם קיבלו חנינה. לכך יש רק משמעות מישפטית אחת: ההוראות אשר בגינן פעלו היו בלתי חוקיות בעליל.

לא לחינם הזכיר נשיא-בית-המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, את מישפט כפר-קאסם. גם שם טענו אנשי-הצבא שירו בערבים למוות כי קיבלו הוראה לפתוח באש. אבל בית-המשפט (בעמוד 36)

חבורה מזוהה של עותרים התכנסה השבוע בבית-המשפט הגבוה לצדק. היו שם רודף-צדק ותיקים, כמו עורכי-דין אמנון ויכונני. הדוע בבג"צים שהוא מגיש מדי פעם, ועורכי-דין יצחק ברזילי מירושלים, המרבה בבג"צים גם הוא. אבל אליהם הצטרפו הפעם גם אנשים שזו להם פנייתם הראשונה לבג"ץ.

חבורה של 12 מרצים למישפטים מאוניברסיטאות תל-אביב וירושלים חרגה הפעם ממיגדל-השן האקדמי, והחליטה להתערב לראשונה בתולדותיה במציאות המישפטית.

גם עורכי-דין התל-אביביים, משה מירזו ודוד יפתח, פנו לראשונה לבג"ץ בעניין ציבורי. שניהם עורכי-דין מצ' לייחים המטפלים בעיקר בעניינים פליליים. הפעם לא התאפקו והגישו את העתירה עבור עצמם. כלי לקוח המשלם שכר טירחה.

רק לעותר האחרון, יוסי שריד ומיפלגתו, היה אינטרס מיפלגתי-פוליטי ברור.

תקדים

כפר-קאסם

ברגע האחרון לפני הדיון מסר היועץ המישפטי לכל העותרים את תשובתו, אליה צורפו מיספר

יועץ-המשפט חריש ועיתונאים בבית-המשפט העליון

לא עמד על העמידה

אילנה אלון

תמיד לשמע המילים האלה. כאשר הושמעו כמישפט הגדול ביותר בארץ לפי-שעי-מילחמה, מישפט-כפר-קאסם, אמר עליהן השופט בנימין הלוי, שהיה לאחר-מכן חבר-כנסת מטעם תנועת-החרות: "יש פקודות שעליהן מתנוסס הדגל השחור של אי-החוקיות". משמע: פקודות שכל אדם סביר חייב לדעת שהן בלתי-חוקיות.

הפרת פקודה כזאת אינה רק זכות, אלא חובה.

עם-ישראל לא מחל לשום פושע נגדה, שטען כי "מילאתי רק פקודות". האדם היחיד שהוצא אי-פעם להורג בישראל על פי פסק-דין חוקי, אדולף אייכמן, השתמש במילים אלה.

מי שמשמע טענה כזאת כדי להצדיק פשע-מילחמה שנעשה בשם ישראל, וכביכול כדי להגן על ביטחונה — מבצע פשע נוסף נגד מדינת-ישראל.

מר אדון

האורגיה הגדולה נגמרה.

אפשר היה לחזור לענייני

חולין — פרשות.

שביתות, משברים

"המתח גובר מרגע לרגע" הכריז